

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО – 50 РОКІВ РОЗВИТКУ І ЗВЕРШЕНЬ

Загірняк М.В., д.т.н., проф.

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

вул. Першотравнева, 20, 39600, м. Кременчук, Україна

E-mail: ieesu@kdu.edu.ua

Висвітлено 50-річну історію Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського до сьогодення. Показана сучасна історія й надбання навчального закладу, окреслено діяльність університету за основними напрямками роботи.

Ключові слова: Кременчуцький національний університет, історія, напрями роботи, досягнення.

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського – єдиний у м. Кременчук державний багатопрофільний вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, що здійснює підготовку фахівців за чотирма рівнями: молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр. Підготовка проводиться із 17 галузей знань, 26 напрямів, 35 спеціальностей та 23 магістерських програм.

Історія університету бере відлік з травня 1960 року, коли в Кременчуці був створений загальнотехнічний факультет Полтавського інституту інженерів сільськогосподарського будівництва. Відтоді навчальний заклад розвивався відповідно до потреб міста та регіону (відкривались нові напрями підготовки фахівців, нові спеціальності), змінював назву, підпорядкування і статус.

А починалось все так.

1 вересня 1960 року студентами Кременчуцького ЗТФ стали 419 юнаків і дівчат. Перші два роки навчальний процес здійснювався у приміщеннях Кременчуцького технікуму залізничного транспорту, власне приміщення факультет отримав лише 9 серпня 1962 року. Двоповерховий будинок із загальною площею приміщень 1482 кв.м і навчальною площею 846 кв.м (сьогодні корпус № 15).

Орієнтація міста на машинобудування потребує відповідних кадрів. І рішенням колегії Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР від 07.05.71 Кременчуцький ЗТФ передається Харківському автодорожньому інституту. На той час на факультеті навчалося 854 студенти. Навчальний процес забезпечували 24 викладачі, серед яких було 7 доцентів.

6 жовтня 1971 року освітяни отримали подарунок – новий 5-поверховий навчально-лабораторний корпус на 1500 місць загальною площею 8793 кв.м. (сьогодні корпус № 1). За підтримки органів місцевої влади, промислових підприємств розгорнулася величезна, кропітка робота з оснащення лабораторій, аудиторій, кабінетів, бібліотеки.

Характерною ознакою всього періоду розвитку Кременчуцького ЗТФ є налагодження зв'язків з підприємствами міста й регіону, провідними вищими навчальними закладами України, створення

кафедр соціально-гуманітарних, загальнотехнічних та природничо-наукових дисциплін, створення матеріальної бази ВНЗ, запровадження наукових досліджень з багатьох наукових напрямів.

14 серпня 1974 року Міністерство вищої та середньої освіти України своїм наказом № 430 реорганізує Кременчуцький ЗТФ Харківського автодорожнього інституту в Кременчуцький філіал Харківського державного ордена Леніна політехнічного інституту імені Леніна (КФХДІП), що дало можливість розширити спектр технічних спеціальностей для задоволення потреб промислових підприємств Кременчука й регіону в кадрах.

Чотирнадцяти-річна плідна робота в структурі одного з провідних вищих технічних навчальних закладів країни дозволила набути колективу філіалу незамінного досвіду в організації навчального процесу.

Атестація філіалу як відокремленого структурного підрозділу, ліцензування і акредитація напрямів і спеціальностей засвідчили відповідність якості підготовки студентів державним вимогам до вищих навчальних закладів III рівня акредитації.

Середина 90-х років ознаменувалась активною розбудовою навчального закладу і всіх напрямів його діяльності: відкриваються нові спеціальності, створюються нові кафедри та факультети. У навчальний процес упроваджуються нові навчальні плани та програми, спрямовані на підвищення якості викладання предметів, організації самостійної роботи студентів. Удосконалюється система диференційованого підходу до відбору та прийому абітурієнтів, запроваджується ступенева система підготовки фахівців. Створюються навчально-методичні комплекси із загальноосвітніми навчальними закладами, технікумами, коледжами міста й регіону. Вступники диференціюються за джерелами оплати за навчання, навчальний заклад разом із системою освіти України переходить від провадження освітньої діяльності до надання освітніх послуг.

У серпні 1997 року у Кременчуцькому філіалі навчалося вже близько 5000 студентів, працювало 235 викладачів, з яких 95 мали наукові ступені та вчені звання. Серед них було 12 докторів наук, професорів і 83 кандидати наук. Значно зміцніла

матеріально-технічна база. Філіал мав 6 навчальних корпусів, 43 лабораторії, обладнані новітньою технікою, 9 комп'ютерних класів.

Слід зазначити, що в період з 1960 до 1990 року основні внески в розбудову навчально-лабораторної бази та створення соціальної інфраструктури здійснювались державою, підприємствами, організаціями та установами міста й регіону в рамках економічних програм розвитку.

Подальший розвиток матеріально-технічної бази після 1990 року, а це придбання й будівництво навчальних корпусів, трьох гуртожитків, спортивного комплексу, наповнення обладнанням лабораторій, комп'ютерних класів, купівля квартир для професорсько-викладацького складу – усі ці придбання зроблено за кошти спеціального фонду навчального закладу. За рішенням Вченої ради навчального закладу, кошти, які зароблялися колективом, вкладалися в розвиток державного навчального закладу.

Завдяки цьому, у 1997 році стан кадрового, матеріально-технічного, методичного, інформаційного забезпечення навчального процесу, соціальна інфраструктура відповідали вимогам не тільки щодо філіалу, але й вимогам до самостійного вищого навчального закладу III рівня акредитації.

І ось, 21 серпня 1997 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову "Про створення Кременчуцького державного політехнічного інституту (КДПІ) на базі Кременчуцького філіалу Харківського державного політехнічного університету, Крюківського машинобудівного та Кременчуцького автомобільного технікумів. За історію післявоєнного Кременчука в місті вперше створено самостійний вищий навчальний заклад. Його структуру склали: 7 факультетів, 17 кафедр, технікум.

З погляду на історію, найбільшої динаміки розвитку освітньої діяльності університет досяг у період після 1997 року. На цьому історичному відрізку часу чітко виділяються два етапи із забезпечення вимог державних стандартів освіти щодо акредитації навчального закладу в цілому. Перший, з 1997 до 2001 року, – етап розбудови й становлення університету, набуття статусу ВНЗ III рівня акредитації. Другий, з 2002 до 2006 року, – етап кількісних і якісних перетворень та набуття найвищого статусу – ВНЗ IV рівня акредитації. Узагалі, період після 2001 року можна характеризувати як етап сталого розвитку, для якого характерні, насамперед, якісні перетворення для реалізації стратегічної мети щодо розширення доступу молоді міста й регіону до якісної вищої освіти. Започаткований 50 років тому як навчальний заклад для підготовки інженерних кадрів для будівельної галузі та машинобудування, університет стає центром освіти, науки, культури і спорту регіону.

За переліком напрямів підготовки, кадровим складом, матеріально-технічним та інформаційним забезпеченням, соціальною інфраструктурою, а найголовніше – високою якістю освіти, навчальний

заклад відповідав рівню університетської освіти. Кабінет Міністрів України своєю Постановою № 1224 від 4 серпня 2000 року реорганізовує інститут у Кременчуцький державний політехнічний університет (КДПУ) – вищий навчальний заклад III – IV рівнів акредитації.

Університет з перших кроків отримує громадське визнання та заслужені державні нагороди. У 2001 році КДПУ присуджено нагороду Європейського комітету громадських організацій – Золоту медаль за перемогу в номінації "Університет XXI століття". Цього ж року університет став лауреатом Міжнародного академічного рейтингу популярності та якості "Золота фортуна" у номінації "Якість третього тисячоліття". Його нагороджено Дипломом і Срібною стелою.

У січні 2002 року Кременчуцький політехнічний університет став лауреатом рейтингу "Сто кращих підприємств України" у номінації "Освіта".

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту", в листопаді 2002 року відбулися вибори нового ректора. Колектив КДПУ більшістю голосів з-поміж кількох претендентів обрав на цю посаду Михайла Васильовича Загірняка – заслуженого діяча науки та техніки України, доктора технічних наук, професора. Формуючи нову стратегію розвитку КДПУ, він прагне поєднати кращі традиції вітчизняної класичної університетської освіти, світовий досвід та сучасні вимоги до підготовки фахівців в умовах глобалізації. Тож стратегічним завданням, яке новий ректор поставив перед колективом, став вихід на особливі показники, які дозволять претендувати на IV рівень вищого навчального закладу. Була розроблена програма акредитації – 2006, яка й визначила, що шлях до цього лежить перш за все через акредитацію за IV рівнем спеціальностей випускаючих кафедр. Необхідно було ліцензувати й акредитувати магістерську підготовку не менш ніж за 2/3 спеціальностей, що мають III рівень (спеціаліста). Це було дуже складним завданням. Але його вдалось успішно вирішити. Якщо 2003 року підготовка здійснювалася лише за двома магістерськими програмами, то на початок 2006 року їх було 16.

У квітні 2006 року відбулося засідання Державної акредитаційної комісії, яка ухвалила рішення щодо акредитації Кременчуцького державного політехнічного університету за IV рівнем. Це стало знаменною подією не тільки для університету, а й для всієї Полтавщини, адже ВНЗ набув нового, більш високого рівня, а це значить, що у студентів з'явилась можливість отримувати дипломи магістрів на замовлення держави із широкого спектра напрямів і спеціальностей.

Висока динаміка розвитку університету останніх років отримала позитивну оцінку громадськості та держави. 2003 року КДПУ став лауреатом іміджевого альманаху "Ділова Україна. Шляхи до успіху". 2005 року університет був нагороджений дипломом VIII Міжнародної

виставки навчальних закладів „Сучасна освіта в Україні – 2005”. 2006 року університет першим в історії Полтавщини нагороджено бронзовою медаллю IX Міжнародної виставки навчальних закладів “Сучасна освіта в Україні – 2006” у номінації “Упровадження нових форм організації навчально-виховного процесу” та грамотою Полтавської облдержадміністрації за успіхи у винахідницькій діяльності. На X Міжнародній виставці навчальних закладів “Сучасна освіта в Україні – 2007” за плідну науково-педагогічну діяльність щодо інноваційного розвитку освіти України КДПУ за номінацією „Упровадження здобутків педагогічної науки в освітню практику” нагороджено бронзовою медаллю. 2008 року на такій же виставці університет удостоєний звання „Лідер сучасної освіти” та нагороджений бронзовою медаллю в номінації „Інновації у вищій школі”. Виставка 2009 року стала для університету знаковою – було отримано золоту медаль у номінації „Інтеграція науки і освіти – необхідна умова підвищення якості підготовки фахівців у вищих навчальних закладах”. 2010 року університет знову удостоєється золотої медалі у номінації «Упровадження здобутків педагогічної науки в освітню практику». У рейтингу вищих навчальних закладів, що проводить кафедра ЮНЕСКО і визначає 200 найкращих ВНЗ України, університет 2009 року посів 60-те, 2010 року – 58-ме престижні місця.

У березні 2007 року рішенням Кабінету Міністрів університету присвоєно ім'я видатного математика XIX століття, нашого земляка, Михайла Васильовича Остроградського.

Важливою подією для університету стало прийняття 5 серпня 2009 року Кабінетом Міністрів розпорядження про реорганізацію Кременчуцького державного політехнічного університету імені Михайла Остроградського у Кременчуцький державний університет імені Михайла Остроградського. Наш навчальний заклад став першим класичним університетом на Полтавщині, який проводить підготовку з 17 галузей знань (за останні шість років цей показник збільшився удвічі), 26 напрямів, 35 спеціальностей та 23 магістерських програм. Набувши нового статусу, університет отримав право розширювати сферу підготовки фахівців залежно від потреб регіону й потенціалу наукових шкіл, у тому числі з гуманітарних спеціальностей. Ураховуючи загальнодержавне й міжнародне визнання діяльності, вагомий внесок у розвиток національної освіти, Указом Президента України № 863/ 2010 від 21 серпня 2010 року університету надано статус національного.

Університет динамічно розвивається, активно працює над покращенням якості освіти, зростанням наукового потенціалу і здобутків наукових шкіл, укріпленням матеріально-технічної бази.

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського – це близько 10 тисяч студентів і більше 600 науково-педагогічних працівників. У його складі –

Інститут електромеханіки, енергозбереження і систем управління, сім факультетів, коледж, навчально-науковий центр післядипломної та дистанційної освіти, 32 кафедри, аспірантура, докторантура, потужні наукові школи, три спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських і одна – докторських дисертацій. Університет активно розвиває міжнародні зв'язки, підписав Велику хартію університетів, є членом п'яти міжнародних освітніх асоціацій, співпрацює з 19 закордонними ВНЗ.

За роки свого існування університет підготував близько 20 тисяч фахівців, які сформували технічну та економічну еліту міста й регіону.

Університет є осередком науки і культури не тільки південного крила Полтавської області, але й всього Середнього Придніпров'я. Реалізуючи своє основне призначення у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців, університет, як центр наукового, інтелектуального та духовного життя, успішно виконує місію національного виховання молоді регіону.

**КРЕМЕНЧУГСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ МИХАИЛА ОСТРОГРАДСКОГО – 50 ЛЕТ РАЗВИТИЯ И СВЕРШЕНИЙ**

Загирняк М.В., д.т.н., проф.

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского

ул. Первомайская, 20, 39600, г. Кременчуг, Украина

E-mail: ieesu@kdu.edu.ua

Отражена 50-летняя история Кременчугского национального университета имени Михаила Остроградского. Показана современная история и достижения учебного заведения, очерчена деятельность университета по основным направлениям.

Ключевые слова: Кременчугский национальный университет, история, направления работы, достижения.

**KREMENCHUK MYKHAILO OSTROGRADSKYI
NATIONAL UNIVERSITY – 50 YEARS OF DEVELOPMENT AND PERFORMING**

Zagirnyak M., Doc. Sc. (Tech.), Prof.

Kremenchuk Mykhaylo Ostrohradskyi National University

Pershotravneva St., 20, 39600, Kremenchuk, Ukraine

E-mail: mzagirn@kdu.edu.ua

50-years-old history of the Kremenchuk Mykhailo Ostrogradskyi National University is reflected. Modern history and achievements of university is rotined, activity of university is outlined on basic directions.

Key words: Kremenchug National University, history, work assignments, achievements.